

Commissie
van Toezicht
Beveren

JAARVERSLAG
COMMISSIE VAN TOEZICHT
BIJ DE GEVANGENIS TE BEVEREN

JAAR 2020

Jaarverslag van de Commissie van Toezicht
van Beveren
Jaar : 2020

A : De leden van de Commissie van Toezicht
Cc : Het centraal Secretariaat van de CTRG

I. De Commissie van Toezicht

A. Samenstelling

De Commissie van Toezicht van de gevangenis bestaat uit aanvankelijk een voorzitter-magistraat, thans een voorzitter advocaat , een secretaris, een geneesheer, een consulaire rechter bij de ondernemingsrechtbank, ondernemers en burgers uit de sociale sector.

Voorzitter: dhr. Kristiaan Rotthier, einde 2020 dhr Luc TRUYENS

Leden : dhr. Benedikt Vercammen, mevr. Jolien De Bruyne, mevr. Steffi De Cock, dhr. Luc De Haes, dhr. Marc De Munck, dr. Luc Dedecker, dhr. Ryan Groenwals, dhr. Peter Jensen, mevr. Hanne Nuyts, mevr. Nathalie Stout, M. Luc Truyens, dhr. Filip Van Bel, mevr. Christine Verheye, dhr. Jonas Vernimmen.
Mevrouw Christine VERHEYE en Nathalie STOUT namen in 2020 ontslag uit de Cvt.

Secretaris : dhr. Jochen Backer Overbeek

B. Functioneren

De Commissie van Toezicht vergadert maandelijks elke derde dinsdag van de maand. Zij vergadert in de penitentiaire instelling van Beveren waar zij een vergaderruimte tot haar beschikking heeft gekregen.

Soms wordt iemand van de directie uitgenodigd op de vergadering. Ook medewerkers van andere diensten worden indien noodzakelijk uitgenodigd om hun werkzaamheden toe te lichten aan de leden van de commissie.

Het personeel is over het algemeen behulpzaam. De medewerking met directeur Bury verloopt positief. Zij zijn aanspreekbaar en bereid om zaken toe te lichten tijdens de vergadering van de commissie.

In 2020 werd de Klachtencommissie (KC) actief. Een deel van de verzoeken gericht aan de CvT blijken bestemd voor de KC en worden dan ook aan haar overgemaakt voor behandeling.

C. Behandeling van verzoeken van gedetineerde personen / Bemiddeling

Elke maand wordt er één of twee maandcommissarissen aangesteld. De maandcommissarissen vormen het aanspreekpunt van de commissie voor deze periode. Zij gaan in gesprek met de gedetineerden, meestal nadat deze een briefje in de daar toe voorziene brievenbus stopten.

Wanneer een klacht echter gevoelig is, complex, of wanneer de maandcommissaris een wederkerende problematiek vaststelt wordt dit besproken in de maandelijkse vergadering. Hier wordt dan met consensus een beslissing genomen. In een volgend gesprek geeft de commissie feedback aan de vraagsteller. Ze zullen ook de directie interpellieren of andere diensten die binnen de gevangenis werken (medische dienst, PSD, boekhouding, etc...)

Ten slotte nodigt de commissie regelmatig andere actoren binnen de gevangenis uit voor een bespreking van aangelegenheden die de gevangenis en de gedetineerden aanbelangen.

Alle brieven en gesprekken worden bijgehouden in een databank. De beslissingen die de commissie neemt worden besproken op de maandelijkse vergadering waarvan notulen worden genomen.

Een lid van de commissie volgt het gedetineerdenoverleg op.

D. De Commissie in cijfers

a. Aantal maandelijkse vergaderingen 2020

10 vergaderingen

b. Aanwezigheid van de leden tijdens de maandelijkse vergaderingen

Normaal niet meer dan 1 à 2 verontschuldigen per vergadering

c. Aantal bezoeken in de penitentiaire inrichting

In deze periode werden meestal 4 bezoeken per maand verricht

d. Aantal ingediende verzoeken van gedetineerde personen

112 verzoeken

e. Aantal bemiddelingen

1 formele bemiddeling. Van de 112 verzoeken hebben ruim de helft aanleiding gegeven tot besprekingen met de directie van de maandcommissaris teneinde een minnelijke regeling te bekomen.

II. De penitentiaire inrichting – Gevangenis van Beveren

A. Werking

De penitentiaire inrichting Beveren opende officieel haar deuren op 14 februari 2014. De federale overheid koos voor de bouw van de nieuwe gevangenissen voor een publiek-private samenwerking door middel van een DBFM-overeenkomst. In deze overeenkomst zorgt een privépartner voor het ontwerp, de bouw, de financiering en het onderhoud van de gevangenis. De privépartner baat eveneens de keuken, de wasserij, het onderhoud en de groendienst uit met tewerkstelling van gedetineerden.

Na 25 jaar samenwerking tussen privé en overheid zal een kosteloze overdracht volgen.

Materiële omstandigheden van detentie

De inrichting is een moderne versie van de klassieke stergevangenis (Ducpétiaux model). De gevangenis is gelegen vlak naast de E17 van Antwerpen naar Gent op een terrein van 12 hectare naast een industrieterrein.

Naast de standaarduitrusting op de cel (tafel, stoel, bed, wastafel en toilet) beschikken de gedetineerden over faciliteiten zoals een douche, koelkast, plasmascherm, headset en toetsenbord. De gedetineerde richt zijn verblijfsruimte naar eigen goeddunken in, zolang dit het onderzoeken van de verblijfsruimte niet verhindert. De gedetineerden dragen hun eigen kledij.

Onthaal van nieuwe gedetineerden

Bij aankomst wordt de gedetineerde ingeschreven op de griffie van de penitentiaire inrichting. De gedetineerde overhandigt alle voorwerpen en deze waarvan het bezit

niet toegelaten is worden in bewaring genomen. De gedetineerde ondertekent de inventaris van de in bewaring gegeven goederen en waarden.

Elke binnenkomende gedetineerde heeft binnen 24 uur na zijn aankomst in de gevangenis een onderhoud met de directeur. Tijdens dit onderhoud licht de directeur de gedetineerde in over zijn wettelijke en penitentiaire toestand en brengt hij hem de grote lijnen van het huishoudelijk reglement ter kennis. Een informatiebrochure wordt overhandigd. Het huishoudelijk reglement is raadpleegbaar via PrisonCloud of in de bibliotheek.

De gedetineerde wordt geïnformeerd door de directeur over het bestaan van de commissie van toezicht en over de wijze waarop met de maandcommissaris contact kan worden opgenomen.

Hygiëne, voeding en leefruimte

De instelling stelt de gedetineerde gratis toiletartikelen ter beschikking. Bijkomende producten om de lichamelijke hygiëne te verzorgen zijn te verkrijgen via de kantine. De gedetineerde kiezen uit 3 menu's: het standaardmenu, halal menu en een vegetarisch menu. Het menu is te raadplegen via PrisonCloud.

De penitentiaire inrichting Beveren was de eerste gevangenis in België uitgerust met PrisonCloud: een beveiligd dienstenplatform voor gedetineerden, dat door Justitie werd ontwikkeld.

PrisonCloud biedt informatie en diensten aan op maat van de gedetineerden. Zij krijgen informatie over de gevangenis en kunnen vanuit hun cel telefoneren, producten bestellen in de webshops van de kantine, films huren, hun juridisch dossier inkijken, een gesprek of consult aanvragen met bepaalde diensten, beveiligde websites raadplegen, hun geld beheren, via e-learning studeren, enz. Zij hebben ook toegang tot informatie

zoals het huishoudelijk reglement, de activiteitenkalender enz. ook de Commissie van Toezicht kan door hen worden gecontacteerd via PrisonCloud.

Gezondheid in de gevangenis

Bij aankomst wordt de gedetineerde gezien door een arts. Indien de gedetineerde een medisch consult wil kan hij dit te allen tijde aanvragen bij de medische dienst.

Dr. Guy Van Damme is hoofdgeneesheer van de penitentiaire instelling van Beveren en werkt samen met vier collega's, vijf verpleegkundigen, drie tandartsen, kinesisten en twee psychiaters. Eén keer per maand komt er ook een dermatoloog.

Dagelijks vindt een raadpleging plaats waar 35 tot 50 patiënten per dag gezien worden. Elke dag vindt er ook een stafvergadering plaats.

Van deze consulten wordt altijd een verslag bijgehouden. Vragen en opmerkingen van gedetineerden die aan de Commissie van Toezicht worden gesteld kunnen dus getoetst worden aan de realiteit door de commissiedokter.

Activiteiten van de gedetineerden

Door bemiddeling van de gevangenis kunnen voor eigen rekening kranten, tijdschriften en digitale media worden ontvangen. Kranten en tijdschriften zijn ook te bekomen via de kantine. De bibliotheek werkt samen met de gemeentelijke bibliotheek van Beveren en biedt dus een ruim aanbod.

Afhankelijk van het regime van de gedetineerde kan hij deelnemen aan een ochtendwandeling, een namiddagwandeling en een avondwandeling. Sport- en spelmateriaal wordt ter beschikking gesteld op de wandeling. De gedetineerde kan zich inschrijven voor sportactiviteiten. Daarnaast worden er ook ontspanningsactiviteiten georganiseerd. Ten slotte kan de gedetineerde bezoek ontvangen op verschillende momenten van de dag.

Een gedetineerde kan werk aanvragen. De werkplaatsen bieden de mogelijkheid tot arbeid aan 100 gedetineerden. Zij kunnen ook onderhouds- en huishoudelijk werk verrichten zoals helpen in de keuken, de wasserij of onderhoudsdiensten.

Regime en discipline

Iedere vleugel van de gevangenis heeft een eigen penitentiair regime. Nieuwe gedetineerden starten in een vleugel (A of B) waar ze onthaald en gescreend worden. In één van deze vleugels is een sectie voorzien voor gedetineerden die een veiligheidsrisico of ongepast gedrag vertonen. De twee overige vleugels bieden een gestructureerd open regime aan waar gedetineerden kunnen deelnemen aan tal van

activiteiten. De gedetineerden kunnen aldaar vrij bewegen tijdens welbepaalde momenten en bij elkaar op de cel gaan.

Sinds 2019 staat een nieuw project in de steigers (TRAJOP) waar de gedetineerde een traject in fasen aflegt. In elke nieuwe fase worden steeds meer vrijheden toegezegd en wordt het regime opener.

Overlegorgaan voor de gedetineerden

Het gedetineerdenoverleg wordt driemaandelijks georganiseerd. Het overleg verloopt ordelijk en constructief op basis van agendapunten voorbereid door de gedetineerdenvertegenwoordigers uit elk celblok. Dit gedetineerdenoverleg wordt zoveel als mogelijk door een commissielid bijgewoond.

Uitvoering van het individueel detentieplan

Van zodra een gedetineerde in Beveren blijft om zijn detentie te ondergaan maakt de Psychosociale Dienst een detentie- en reclasseringsplan op voor betrokkene. De gedetineerde wordt structuur aangereikt die hem voorbereidt op re-integratie. De gedetineerde wordt niet behandeld volgens de gepleegde feiten, maar volgens zijn functionaliteit. Met name de dagbesteding tijdens detentie.

De doelstelling die de gevangenis van Beveren zich voorneemt is een maximale verantwoordelijkheid voor gedetineerden met maximale zinvolle dagbesteding (tewerkstelling en opleiding). Het dagschema van de gedetineerde bestaat uit tijdsblokken. Zij krijgen zelf de verantwoordelijkheid om activiteiten in te plannen.

B. Opmerkelijke gebeurtenissen / belangrijkste veranderingen binnen de inrichting

Aanpak geradicaliseerde gevangenen

Op vraag van de regering werkt de gevangenis een systeem uit voor het aanpakken van geradicaliseerde gevangenen. In de gevangenis van Beveren zijn er een aantal gedetineerden onder dit statuut, opgedeeld in vier categorieën. De eerste categorie zijn zij die effectief veroordeeld zijn voor terrorisme. De tweede groep zijn zij veroordeeld voor gemeenrechtelijke feiten. Bijvoorbeeld iemand die paspoorten verkocht aan terroristen. De derde categorie zijn teruggekeerde Syriëstrijders. Ten slotte de vierde groep zijn zij die gerapporteerd werden, bijvoorbeeld door andere gedetineerden. De meesten van de gedetineerden onder het statuut zitten op de eerste sectie, maar sommigen zelfs op regime.

C. De penitentiaire inrichting in cijfers

Het complex bestaat uit vier gebouwen: een inkomgebouw, een dienstengebouw, een cellulair complex en een logistiek of werkgebouw met werkateliers. Er zijn 300 cellen waaronder 32 duocellen en 4 cellen voor gehandicapten. Elke cellenvleugel heeft verschillende ontspanningsruimtes en is voorzien van veiligheid- en strafcellencomplex.

a. Gevangenisbevolking

De instelling biedt plaats aan 312 mannelijke gedetineerden. Naast enkele verwezenen en niet-definitieven bevat de gevangenis van Beveren de eerder zware criminelen, met min. 5 jaar tot levenslange opsluiting.

b. Aantal personeelsleden

Dit werd voor 2020 niet onderzocht.

III. Het toezicht

Behandeling van vertrouwelijke informatie / Privacy/Toegang internet:

Er werden een aantal klachten geformuleerd omtrent het verbod om bepaalde spelconsoles te mogen importeren in de PI met als argument dat deze toegang zouden

kunnen verschaffen tot het internet. De lijst van de verboden toestellen lijkt voor hen arbitrair en voorbijgestreefd.

Ook wordt het bezit en gebruik van computers om diezelfde veiligheidsredenen beperkt of verboden wat opleiding, vrijetijdsbeleving en sociale contacten belemmert. Dit item zal allicht bij de KC het voorwerp uitmaken van beslechting. De vraag kan worden gesteld of van een PI niet mag worden verwacht dat ze een voldoende afgeschermd IT omgeving creëert opdat het veilig gebruik van PC's mogelijk wordt.

Beschadigingen en en verlies kledij wasserij

Gedetineerden bekloegen zich regelmatig over de aanrekening van beschadigingen in de cel en aanrekeningen bij verlies of schade aan kledij en wasgoed. De procedure werd besproken met de directie. De gedetineerden worden thans doorverwezen naar de Klachtencommissie indien geen vergelijk mogelijk is.

Indien de bezittingen verloren blijken te zijn, kan de gedetineerde een schaderapport invullen om hiervoor vergoed te worden, maar dit kan een proces van lange adem zijn aangezien de voorzitter van de FOD dit formulier persoonlijk moet ondertekenen. De eventuele schadevergoeding zou dan enige tijd (tot een jaar) op zich laten wachten... We merken op dat een jaar een onredelijke termijn is voor deze terugbetaling en we wensen nader te onderzoeken of dit een standaard termijn is.

Fouillering:

Er waren regelmatig klachten omtrent (naakt) fouillering. Door de Commissie werd dit item legistisch onderzocht, getoetst aan de praktijk in de PI en besproken met de directie.

Door de activering van de Klachtencommissie is dit item een voorwerp dat aldaar verder wordt behandeld indien nodig.

medische begeleiding

Een aantal gedetineerden bekloegen zich over de, volgens hen, onvoldoende medische opvolging en begeleiding door de gevangenisartsen.

De arts van onze CvT onderzocht de respectievelijke klachten maar kon geen disfuncties detecteren.

Ook de directie van de PI werd ondervraagd omtrent deze problematiek.

Men aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid zijn de klachten het gevolg van een vrij streng beleid binnen de PI inzake het verstrekken van geneesmiddelen. Er bleek

immers een vorm van handel te bestaan onder bepaalde gedetineerden van medicijnen met verdovende of opwekkende werking die hen waren afgeleverd door de gevangenis ter bestrijding van beweerde klachten.

Om die reden zijn de gevangenisartsen terughoudend wanneer gedetineerden om medicatie verzoeken.

Nocturne begeleiding en opvolging:

In de PI grepen kort na elkaar twee overlijdens plaats, s ' nachts, van gedetineerden. Zulks deed de vraag rijzen of er bij nacht wel voldoende bewaking aanwezig is van personeel dat passend medisch is geschoold. Een delegatie van de Commissie onderzocht zulks en overlegde met de directie teneinde waar nodig bij te sturen.

Bijkomend, in het kader van één van deze overlijdens werd de Commissie gevat door een PA van de PI Beveren welke van oordeel is dat er sprake zou zijn van nalatigheid en of schuldig verzuim in hoofde van de aangestelden van de PI met de dood tot gevolg van een van de twee voornoemde gedetineerden. Deze PA verzocht om die reden de CvT actief tussen te komen in het lopend strafonderzoek. De CvT is hier niet op ingegaan oordelende dat zulks niet haar taak noch haar bevoegdheid is.

IV. Advies en informatie voor de CTRG

In 2020 werd er enkele malen advies of informatie verstuurd naar de Centrale Raad, dit ondermeer mbt de nocturne beveiliging van de PI, de bemiddelingsprocedure, en een geschil tussen een PA en de directie van de PI.